

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten
Postboks 364 Sentrum
0102 OSLO
postmottak@pbe.oslo.kommune.no

leder@nofoa.no
Medlemsrelatert: medlem@nofoa.no
Økonomisk: kasserer@nofoa.no
Vernesaker: naturvernkontakt@nofoa.no
www.nofoa.no

Vår ref.: sak/339

Deres ref.: 201000876

Dato: 21. april 2014

Kommentarer til forslag til områderegulering for Gjersrud-Stensrud (ref. 201000876-258)

NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) viser til at Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten (PBE) har lagt forslag til områderegulering med konsekvensutredning for Gjersrud–Stensrud ut til offentlig ettersyn. Vi har ikke mottatt denne til ordinær høring til tross for at vi er registrert som offentlig høringsinstans hos PBE. Dette har medført at vi har fått relativt kort tid til å uttale oss, og at vårt innspill kommer litt etter fristen.

Generelt

Gjersrud–Stensrud er det siste større området i Oslo kommune utenfor Marka (byggesona) som ikke er bygd ut, og som derfor har store naturkvaliteter intakt. I første rekke gjelder dette våtmark (særlig Gjersrudtjern, Stensrudtjern, Stensrubbekken og Myrertjern), kulturlandskap (Maurtu) og gammel barskog (Gjersrudhøgda og Stensrudåsen). 14 kartlagte naturtypelokaliteter innenfor planområdet har nasjonal eller regional verdi (rikmyr, dam, bekk, sumpskog, barskog, naturbeitemark, kulturlandskapssjø/vik), og er derfor viktige å sikre på permanent basis.

Området har registrerte rødlistearter både innen karplanter (4), amfibier (3) og fugler (6), i tillegg til enkelte nasjonalt eller regionalt sjeldne arter. Videre er det innenfor planarealet yngleområder, vandringskorridorer og overvintringsområder for amfibier samt at Stensrubbekken binder sammen viktige naturtypelokaliteter (Gjersrudtjern, Stensrudtjern og verneverdig skog langs bekken).

Til sammen viser dette at Gjersrud–Stensrud inneholder natur med viktige bevaringsmessige kvaliteter. Etter NOF OAs syn tilsier det at vi lar området forbli ubebygget, som det siste større arealet innenfor Oslos byggesone. Eventuell vekst i Osloregionen bør tas i samarbeid med nabokommuner, ved fortetting av eksisterende boligområder, transformasjon av industri- og anleggsområder og bygging i høyden.

Merknader til utbyggingsforslaget

NOF OAs prinsipielle syn er altså at Gjersrud–Stensrud ikke bør bygges ut. Det er likevel en kjensgjerning at Oslo er en by i sterk vekst, og at det er stort behov for nye utbyggingsområder og boliger. NOF OA mener at det er helt uaktuelt, både nå og i overskuelig framtid, å bygge innenfor Markagrensen. Oslo og nabokommunene må ses på som et felles boligmarked, og utbygging bør skje ved interkommunalt plansamarbeid. I en slik sammenheng bør også Oslo tilby framtidige, potensielle utbyggingsområder. NOF OA vurderer det som mer konfliktylft å bygge i Marka og på eksisterende grøntområder i byggesona enn en forsiktig og miljøbasert utbygging av Gjersrud–Stensrud. Det forutsetter at viktige naturhensyn blir tatt, og at det legges klare bestemmelser til grunn for utbygging.

Overordna grep i planforslaget

Det er avgjørende for områdets framtidige miljøprofil at mest mulig av de verdifulle naturkvalitetene blir bevart ved utbygging. Det vil også sikre størst mulig biologisk mangfold. Det signaliseres noen interessante grep i det utkastet som er sendt på høring. Blant annet foreslås det å opprettholde en park ved Stensrudtjern samt etablere en større aktivitetspark ved Maurtu. De mest eksponerte partiene av Stensrudåsen og Gjersrudhøgda planlegges uten bebyggelse. Viktige bekkedrag og våtmarksområder søkes bevart, og det legges inn et naturområde ved Gjersrudtjern.

Alt dette er positive elementer i områdereguleringen, men det er ikke tilstrekkelig til å sikre de viktigste naturkvalitetene. For det første er buffersonene mot vann og vassdrag for smale. Dammer og vandringskorridorer for amfibier er heller ikke godt nok sikret. Dessuten blir viktige lokaliteter for fugl bygd ned.

NOF OAS FORSLAG TIL ENDRING AV PLANEN

Vassdrag og våtmark utgjør noen av de viktigste naturkvalitetene i området, og det er avgjørende at disse elementene blir sikret for framtida. Vi mener derfor at det inntil alle innsjøer, elver, bekker og myrer må være en buffersone på minst 100 meter der opprinnelig vegetasjon blir tatt vare på. Det er positivt at det planlegges turveger langs bekker og tjern, men disse må anlegges på en skånsom og naturtilpasset måte. Det er helt uakseptabelt at både turveger, gang/-sykkelveger og en utvidet Enebakkveg forringer viktige våtmarkslokaliteter. Kravet om en buffersone (byggeforsbud) på 100 meter inntil våtmarkssystemer, der et intakt vegetasjonsbelte beholdes, må tas inn i planbestemmelsene, f.eks. i § 4.1, eventuelt i § 8.3, 8.4. og 8.11. Det bør også tas inn i § 13.5 og 13.6.

Vi kan heller ikke akseptere at to dammer med rødlistete amfibiearter (dam ved Øvre Gjersrud gård og dam sørvest for Holstad gård) blir forringet/ødelagt av utbygging. Begge er i kategori A, dvs. nasjonalt verneverdige, og må bevares. Det er ikke godt nok å utvide dammen i sør (ved Øvre Gjersrud) og bygge erstatningsdam (ved Holstad).

Heller ikke vandringskorridorene for amfibier er godt nok ivaretatt i planforslaget. Korridoren mellom dammen ved Øvre Gjersrud gård og Gjersrudtjern blir ødelagt av en planlagt veg. Det skisseres at avbøtende tiltak skal vurderes, «f.eks. bygging av amfibieundergang». Dette er altfor lite forpliktende. Etter NOF OAs syn må det være en klar forutsetning at det velges en annen trasé for denne vegen. Forbindelsen mellom dammen ved Holstad og Myrertjern/Elgsrudtjern er også brutt, og det er ikke vist eller lagt inn i reguleringskartet noen korridor mellom ny dam nord for Åsland sentrumsområde og Myrertjern/Elgsrudtjern. Som nevnt er vi negative til nedbygging av dammen ved Holstad, men skal det først anlegges en erstatningsdam, må det være en klar forutsetning at det etableres en vandringskorridor mellom denne og Myrertjern/Elgtjern.

Ved Maurtu er det et godt bevart kulturlandskap, som både rommer en B-lokalitet av artsrik beitemark og et viktig fugleområde. Her er det totalt registrert 59 fuglearter, derav tre rødlistete (tårnseiler, tornskate og stær) samt sjeldne arter som vepsevåk og dvergspett. Det er viktig å bevare dette kulturlandskapet intakt, og etablering av en idrettspark kan ikke rettferdiggjøre at disse naturkvalitetene forsvinner. Vi mener derfor at arealet av idrettsparken må reduseres til fordel for kulturlandskap og verneverdig/sjelden fuglefauna. Et slik grep vil kanskje også bidra til at den uheldige omleggingen/kanaliseringen av Maurtubekken unngås.

De ornitologiske registreringene viste at Stensrudtjern og områdene rundt er en viktig biotop. 63 fuglearter er observert her, inkludert fem rødlistearter (strandsnipe, hettemåke, fiskemåke, tårnseiler og stær) samt sjeldne arter som dvergspett. Det mest spesielle er at det i skogen nord for tjernet er observert fire spettearter. Det er derfor av stor betydning å unngå ny bebyggelse samt ytterligere parkopparbeiding her.

Planområdet har to markerte, skogkledte åser; Gjersrudhøgda og Stensrudåsen. Begge er verdifulle barskogsbiotoper. Både av hensyn til landskap, friluftsliv og biologisk mangfold er det viktig å beholde slike høyder ubebygde. I planutkastet er Gjersrudhøgda foreslått uten bebyggelse, men bare den sørlige delen av Stensrudåsen er foreslått bevart. NOF OA mener bestemt at også topplatået bør beholdes som naturområde. Her er det fin og til dels gammel barskog, særlig furu, med stort potensial for spetter. I tillegg er ca. 40 fuglearter registrert, herunder stær og furukorsnebb. For å ta vare på denne åsen mener vi at man eventuelt bør velge et utbyggingsalternativ med færre boliger (4500 eller 7000). Stensrudåsen brukes allerede i dag som friluftsområde, og kan uten utbygging få økt betydning og bruk for områdets framtidige beboere.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Håkan Billing', written in a cursive style.

Håkan Billing
leder